

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τμήμα “Artes Liberales”
Πανεπιστήμιο Βαρσοβίας

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ
Φεβρουάριος 2013 – Νοέμβριος 2014

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τμήμα “Artes Liberales” (Wydział AL)

Πανεπιστήμιο Βαρσοβίας

Διευθύντρια:

Καθ. Małgorzata Borowska (Πολιτισμός της Αρχαίας Ελλάδας, Αρχαίο Ελληνικό Θέατρο, Αριστουργήματα της Κρητικής Αναγέννησης, Εισαγωγή στην Ιστορία και τον Πολιτισμό της Νεότερης Ελλάδας, σεμινάριο 2014/2015: *Ελληνες Ποιητές του 20^{ου} αιώνα (Μυθιστόρημα του Σεφέρη, Το Αξίον εστίν του Ελύτη και η Ρομιωσύνη του Ρίτσου)*).

Γραμματέας:

Δρ Przemysław Kordos (Πολιτιστική Τοπογραφία της Ελλάδας, Λογοτεχνία του 20^{ου} αιώνα, Λαογραφία της Νεότερης Ελλάδας, Εισαγωγή στην Ιστορία, τιν Λογοτεχνία και τον Πολιτισμό της Κύπρου)

Καθηγητές:

Prof. dr hab. Maria Kalinowska (Πρόσληψη του Αρχαίου Πολιτισμού, Φιλελληνισμός)

Prof. dr hab. Jerzy Styka (Αρχαία Ιστορία και Λογοτεχνία)

Dr hab. Robert Sucharski (Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας, Αρχαίος Πολιτισμός)

Dr hab. Jolanta Sujeczka (Ιστορία και Πολιτισμός των Βαλκανίων)

Dr hab. Katarzyna Marciniak (Αρχαίος Πολιτισμός στις νεότερες εποχές)

Dr Irina Tatarowa (Βυζαντινή Τέχνη)

Dr Konrad Kuczara (Βυζαντινός Πολιτισμός, Ιστορία της Ελληνικής Εκκλησίας, Ορθοδοξία)

Dr Jacek Raszewski (Βυζαντινός Πολιτισμός, Ελληνική Επανάσταση)

Dr Χρήστος Μπιντούδης (Ελληνική Λογοτεχνία του 20^{ου} αιώνα)

Mgr Kaja Dybowska (Γραμματική της Νεοελληνικής Γλώσσας, Εργαστήριο Μετάφρασης)

Mgr Michał Kucharski (Αρχαία Ελληνική Γλώσσα)

Έλληνας εκπαιδευτικός:

Κ-ς Βλάσιος Μοντεμάρκος (αποσπασμένος από το ΥΠΕΠΘ)

A. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

1. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

1.1. LOUKIS PAPAPHILIPPOU SEAT OF ADVANCEMENT IN MODERN GREEK AT UNIVERSITY OF WARSAW

Το ακαδημαϊκό έτος **2013/2014** είναι το όγδοο έτος της λειτουργίας του Seat (δηλαδή μιας θέσης του assistant professor στην Νεοελληνική Φιλολογία) που για τα πρώτα πέντε χρόνια ήταν χορηγία του Επίτιμου Προξένου της Πολωνίας στην Κύπρο, του κυρίου Λουκή Παπαφιλίππου. Ο υπότροφος του Seat παραμένει ο δρ Przemysław Kordos, ο οποίος διδάσκει Νεοελληνική Φιλολογία (διάλεξη: Εισαγωγή στην Ιστορία και τον Πολιτισμό της Κύπρου, βλ. 1.4.), κάνει έρευνα και συνδιοργανώνει τις δραστηριότητες που προβάλλουν τον νεοελληνικό και κυπριακό πολιτισμό στην Πολωνία. Ο Przemysław Kordos είναι ένας από τους κύριους συντάκτες του συλλογικού επιστημονικού έργου για την Κύπρο (βλ. 61).

1.2. ΤΡΙΕΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (BA)

Το ακαδημαϊκό έτος **2013/2014** στο Α' έτος σπούδαζαν 23 φοιτητές, στο Β' – 11 φοιτητές, ενώ στο Γ' έτος – 10 φοιτητές.

Το ακαδημαϊκό έτος **2014/2015** στο Α' έτος εγγράφηκαν 24 φοιτητές, στο Β' – 14 φοιτητές, ενώ στο Γ' έτος – 9 φοιτητές.

1.3. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Οι φοιτητές της Νεοελληνικής Φιλολογίας υποβάλλουν και φέτος αιτήσεις για θερινές υποτροφίες του προγράμματος ΘΥΕΣΠΑ, του ΙΜΧΑ. Τα αποτελέσματα θα γίνουν γνωστά μέχρι τα τέλη του δευτέρου εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2014/2015.

Πέρσι η υποτροφία του προγράμματος ΘΥΕΣΠΑ χορηγήθηκε σε τρεις φοιτητές, του ΙΜΧΑ σε μία φοιτήτρια. Τέσσερις φοιτητές της Νεοελληνικής Φιλολογίας (BA) και δύο φοιτητές των Μεσογειακών Σπουδών (νεοελληνική ειδικότητα MA) συμμετείχαν στην ανταλλαγή φοιτητών στα πλαίσια του προγράμματος ERASMUS. Μια φοιτήτριά μας η Anna Filipek σπουδάζει στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Η Karolina Roszczyk σπουδάζει στο Πανεπιστήμιο στα Γιάννενα και η Olga Kazior σπουδάζει στην Κύπρο.

1.4. ΔΙΑΛΕΞΗ ΜΕ ΘΕΜΑ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ, ΤΗΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Φέτος, για όγδοη φορά, στη διδακτική προσφορά του Τμήματος συμπεριλήφθηκε η διάλεξη *Εισαγωγή στην ιστορία, την λογοτεχνία και τον πολιτισμό της Κύπρου*, η οποία διήρκεσε 30 διδακτικές ώρες και πραγματοποιήθηκε από τον δρ Przemyslaw Kordos. Η διάλεξη είναι ανοιχτή για όλους τους ενδιαφερόμενους. Το ακαδημαϊκό έτος **2013/2014** την διάλεξη αυτή την παρακολουθούσαν 29 φοιτητές, φέτος (**2014/2015**) την παρακολουθούν 25 φοιτητές απ' όλο το Πανεπιστήμιο. Στο τέλος του χειμερινού εξαμήνου οι φοιτητές θα δώσουν εξετάσεις σε μορφή τεστ.

1.5. ΔΙΑΛΕΞΗ ΜΕ ΘΕΜΑ: ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Το ακαδημαϊκό έτος **2013/2014**, για πρώτη φορά, στη διδακτική προσφορά του Τμήματος συμπεριλήφθηκε η διάλεξη *Ορθοδοξία – εισαγωγή στην ιστορία και πολιτισμό της Ορθόδοξης Εκκλησίας*. Η διάλεξη είναι ανοιχτή για όλους τους ενδιαφερόμενους. Την παρακολουθούσαν 30 φοιτητές απ' όλο το Πανεπιστήμιο. Η διάλεξη διήρκεσε 30 διδακτικές ώρες και πραγματοποιήθηκε από τον δρ Konrad Kuczara ο οποίος είναι ιστορικός της Εκκλησίας και φιλόλογος. Το 2012 εκδόθηκε το βιβλίο του με τίτλο *Οι Έλληνες στις Ανατολικές Εκκλησίες στο Πολωνικό Βασίλειο (1585-1621)*.

Το ακαδημαϊκό έτος **2014/2015** η διάλεξη *Ορθοδοξία* θα διαρκέσει 60 διδακτικές ώρες (έτσι ζήτησαν οι ίδιοι οι φοιτητές).

2. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Το εργαστήριο συνεργάζεται τακτικά με το τμήμα Μεσογειακών Σπουδών. Τον Νοέμβριο 2014 οι φοιτητές των Μεσογειακών Σπουδών και της Νεοελληνικής Φιλολογίας είδαν την παράσταση *Ο βασιλιάς Οιδίπους* στο Teatr Dramatyczny (Δραματικό Θέατρο) της Βαρσοβίας στα πλαίσια του σεμιναρίου για την αρχαία ελληνικά θέματα στο σύγχρονο ευρωπαϊκό θέατρο. Επίσης τον Νοέμβριο 2014 οι φοιτητές μας μαζί με τους φοιτητές των Μεσογειακών Σπουδών είδαν τρεις πειραματικές παραστάσεις στο Κέντρο Θεατρικών Πρακτικών "Gardzienice", τις παραστάσεις: *Ιφιγένεια εν Αυλίδι* και *Ιφιγένεια εν Ταύροις* του Ευριπίδη και *Αγαμέμνονας* του Αισχύλου. Μετά τις παραστάσεις στο Κέντρο Θεατρικών Πρακτικών έλαβε χώρα συζήτηση με τους ηθοποιούς και τον σκηνοθέτη Włodzimierz Staniewski ο οποίος είναι διευθυντής και ιδρυτής του Κέντρου.

Το ακαδημαϊκό έτος **2014/2015**, στη διδακτική προσφορά του Τμήματος συμπεριλήφθηκε η διάλεξη *Αρχαία Παράδοση στο δράμα του 20ου αιώνα*. Η διάλεξη είναι ανοιχτή για τους φοιτητές της Νεοελληνικής Φιλολογίας και για όλους τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Βαρσοβίας. Η διάλεξη πραγματοποιείται από τον δρ Michał Mizera (κλασικός φιλόλογος).

2.1. ΤΟ ΔΙΕΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑ)

Στα πλαίσια των Μεσογειακών Σπουδών λειτουργεί η ειδικότητα Νέων Ελληνικών, δηλαδή οι φοιτητές μας έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν το δίπλωμα Μ.Α. Το πρόγραμμα συμπεριλαμβάνει ετησίως 120 ώρες εκμάθησης της νεοελληνικής γλώσσας (σε μορφή συζητήσεων – conversation classes). Το ακαδημαϊκό έτος **2013/2014** στο πρόγραμμα σπούδαζαν 7 φοιτητές. 5 από αυτούς ετοιμάζουν τις Μ.Α. εργασίες τους ενώ 3 από τους φοιτητές ήδη ετοίμασαν τις εργασίες τους με θέματα:

Iga Michalska, *Selanik, Salonica, Solun – Turkish, Jewish and Bulgarian traces in today's Thessalonica.*

Izabela Sak, *Cultural aspect in the literary translation from Greek to Polish. On the basis of the translation of the novel " Το τρίτο στεφάνι " by K. Ταχτσή.*

Krzysztof Usakiewicz, *Aleksander the Great in the Greek Shadow Theatre (Karaghiozis). Among Folk, Popular and National Tradition.*

Φέτος (**2014/2015**) σπουδάζουν 4 άτομα.

2.2 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (ΕΠΙΠΕΔΟ ΒΑ)

Οι φοιτητές των Μεσογειακών Σπουδών συμμετάσχουν στα μαθήματα νεοελληνικών μαζί με τους φοιτητές της Νεοελληνικής Φιλολογίας.

3. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ

Το Μάιο του ακαδημαϊκού έτους **2013/2014** για δέκατη Φορά πραγματοποιήθηκαν στο Τμήμα μας οι εξετάσεις για την Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας (Κέντρο της Ελληνικής Γλώσσας του ΥΠΕΠΘ στη Θεσσαλονίκη) στα επίπεδα: Α1, Α2, Β1, Β2, C1 και C2. Στις εξετάσεις έλαβαν μέρος 33 άτομα. Πάνω από 60% των υποψηφίων πέρασαν τις εξετάσεις με επιτυχία. Από τους φοιτητές μας πέρασαν 70%.

4. ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Τον Μάιο του 2014 ο Jacek Raszewski μίλησε στο συνέδριο „Armia, systemy obronne i ideologiczno-religijne aspekty wojny w Imperium Rzymskim i w Bizancjum” («Ο στρατός, τα συστήματα άμυνας και οι ιδεολογικό-θρησκευτικές πτυχές του πολέμου στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία και στο Βυζάντιο»), οργανωμένο από το Πανεπιστήμιο της Maria Curie-Skłodowska στο Lublin (Λούμπλιν) και το Καθολικό Πανεπιστήμιο του Λούμπλιν για το θέμα *Organizacja armii wedlug Jerzego Gemistosa Plethona* («Η οργάνωση του στρατού κατά τον Γεώργιο Γεμιστό Πλήθωνα»).

Τον Ιούνιο του 2014 ο Konrad Kuczara μίλησε στο συνέδριο „Słowiańska mozaika kultur wobec historii (nie)tolerancji i waśni religijnych” («Το μωσαϊκό του σλαβικού πολιτισμού στην ιστορία της ανοχής/μισαλλοδοξίας και των θρησκευτικών διαμαχών»), οργανωμένο στο Nowy Sącz από το Πανεπιστήμιο της Κρακοβίας. Μίλησε για το θέμα *Kwestia kalendarza w Kościele prawosławnym na Bałkanach* («Το ζήτημα του ημερολογίου στην Ορθόδοξη Εκκλησία στα Βαλκάνια»).

Τον Σεπτέμβριο του 2014 ο Jacek Raszewski μίλησε στο συνέδριο „Byzantium and Greek Fascism”, οργανωμένο από το Πανεπιστήμιο στη Katowice. Μίλησε για το θέμα *Transformation and adaptation – the reception of Byzantium between the 16th and 21st centuries*.

Τον Σεπτέμβριο του 2014 ο Jacek Raszewski και ο Konrad Kuczara μίλησαν στο συνέδριο „Topical Issues of Ancient Culture and Its Heritage”, οργανωμένο από το Πανεπιστήμιο της Τιφλίδας στη Γεωργία. Ο Jacek Raszewski μίλησε για το θέμα *Hellenic Antiquity and Far Right Politics. The Case of Contemporary Greece*. Ο Konrad Kuczara μίλησε για το θέμα *Activity of the patriarch Jeremiah II in Eastern Europe*.

Τον Οκτώβριο του 2014 ο Jacek Raszewski μίλησε στο συνέδριο «Διεθνές Συνέδριο του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για τη Διδασκαλία και την Πιστοποίηση της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας» οργανωμένο από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας στην Αθήνα. Μίλησε για το θέμα *Απορίες των Πολωνών φοιτητών στην παραγωγή γραπτού λόγου στα νέα ελληνικά*.

Τον Οκτώβριο του 2014 η καθ. Małgorzata Borowska μίλησε στο συνέδριο αφιερωμένο στο δραματικό έργο της Anna Świrszczyńska και οργανωμένο από το Θεατρικό Ινστιτούτο του ονόματος του Zbigniew Raszewski στην Βαρσοβία για το θέμα *Orfeusz w tradycji antycznej i w dramacie „Orfeusz”* («Ο Ορφέας στην αρχαία παράδοση και στο δράμα „Ο Ορφέας”»).

5. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

1. *Antyk i my w Ośrodku Badań nad Tradycją Antyczną* (Ο Αρχαίος πολιτισμός και Εμείς στο Κέντρο Ερευνών στην Αρχαία Παράδοση), η ιδέα και η επιμέλεια της Katarzyna Marciniak, Warszawa 2013.

(βλ.: <http://www.obta.uw.edu.pl/pliki/Antyk%20i%20my.pdf>)

Małgorzata Borowska, *Οι Ελληνικές Σπουδές (Studia Helleńskie) στο „Antyk i my w Ośrodku Badań nad Tradycją Antyczną”*, koncepcja i red. Katarzyna Marciniak, Warszawa 2013, σσ. 91–115.

2. Małgorzata Borowska, *Generała Makrijanisa relacja z powstania greckiego roku 1821* (Ο στρατηγός Μακρυγιάννης για την Ελληνική Επανάσταση του 1821), „Przegląd Historyczny”, τόμος CVI (2013) τεύχος 4, σσ. 791–807.
3. Konrad Kuczara, *Восточнославянские концепции «Нового Иерусалима» как сакрального пограничия Европы и Азии*, „Debaty Artes Liberales”, T. VII: *Пограничья Евро-Азия*, Научный Ред. 3. Морохоева, Warszawa 2013, σσ. 73–88.
4. Przemysław Kordos, *Głupie, złe i brzydkie. Kalikandzari – greckie antykrasnodudki* (Ηλίθιοι, κακοί και άσχημοι. ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΙ – ελληνικοί αντινάοι), στο βιβλίο *Ludzie i krasnodudki, powinowactwa z wyboru* (Άνθρωποι και νάνοι – μια συγγένεια από την επιλογή), J. Majchrzyk, J. Budrewicz (επ.), DiG 2014, σσ. 65–72.
5. Przemysław Kordos, *Talking Animalish in Science-fiction Creations. Some Thoughts on Literary Zoomorphism*, „The Animals in Us, We in Animals”, Sz. Wróbel (επ.), Peter Lang 2014, σσ. 269–278.

6. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

6.1 Τον Απρίλιο του 2010 ξεκίνησε και τον Απρίλιο του 2013 τελείωσε στο Εργαστήριο Ελληνικών Σπουδών η επιχορήγηση με θέμα *Κύπρος: ιστορία, λογοτεχνία, πολιτισμός* (Grant NCN) υπό την επιμέλεια της καθ. M. Borowska. Στο πρόγραμμα συμμετείχε το προσωπικό του Εργαστηρίου και οι συνεργάτες του – αρχαιολόγοι, ιστορικοί και πολιτικοί επιστήμονες εξειδικευμένοι σε πολιτικά θέματα του "Κυπριακού ζητήματος" από πολωνικά και κυπριακά πανεπιστήμια. Ετοιμάζεται η έκδοση ενός συλλογικού επιστημονικού έργου στο οποίο, σε δυο τόμους, συμπεριλαμβάνονται τα πορίσματα των ερευνών (35 κείμενα σε 1000 σελίδες με φωτογραφίες, χάρτες και πίνακες). Οι συντάκτες του βιβλίου είναι: καθ. M. Borowska, δρ P. Kordos και δρ D. Maliszewski. Το βιβλίο θα εκδοθεί την άνοιξη του 2015.

6.2 Το προσωπικό του Εργαστηρίου συμμετέχει στη επιχορήγηση (Grant NCN) του Τμήματος που ξεκίνησε το 2011 και είναι αφιερωμένο στην κληρονομιά της Σπάρτης στην πολωνική λογοτεχνία – *Sparta w kulturze polskiej* (Η Σπάρτη στον πολωνικό πολιτισμό). Η διευθύντρια του Προγράμματος είναι καθ. Maria Kalinowska. Το πρόγραμμα θα ολοκληρωθεί το 2014 με ένα εκτενές δημοσίευμα όλων των επεξεργασμένων θεμάτων του προγράμματος.

6.3 Τον Οκτώβριο 2013 στο Εργαστήριο ξεκίνησε το τριετές επιστημονικό πρόγραμμα „Αντικείμενα στον παραδοσιακό ελληνικό χορό”, στο οποίο παίρνουν μέρος 7 επιστήμονες από το Πανεπιστήμιο, το Λαογραφικό Μουσείο της Βαρσοβίας και από άλλα ιδρύματα. Το πρόγραμμα πραγματοποιείται σε

συνεργασία με το αθηναϊκό Θέατρο Ελληνικών Χορών „Δόρα Στράτου” και χορηγείται από το πολωνικό Εθνικό Κέντρο Επιστημών (Grant NCN). Ο επιβλέπων – δρ Przemysław Kordos.

6.4 Ολοκληρώνεται η εκδοτική επιχορήγηση της σειράς «Αρχαία Βιβλιοθήκη». Στο πλαίσιο της τέθηκε σε εκτύπωση η πρώτη πολωνική μετάφραση των αποσπασμάτων των έργων του Ευριπίδη. Το βιβλίο θα βγει σε περίπου 500 σελίδες – συλλογική μετάφραση υπό την επιμέλεια της καθ. Małgorzata Borowska.

7. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

Όλες οι αναφορές για την δραστηριότητα του Εργαστηρίου (λεπτομερή *Πρακτικά*) βρίσκονται στην ιστοσελίδα <http://www.psh.al.uw.edu.pl/node/4>